

32004R0806

L 143/40

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

2004.4.30.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 806/2004/EK RENDELETE
(2004. április 21.)
a fejlesztési együttműködés során a nemek közötti egyenlőség előmozdításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

helyzetét az életkoruktól függetlenül javító különleges intézkedésekkel kell kombinálni.

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 179. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) Az Egyesült Nemzetek Millenniumi Fejlesztési Céljai a nemek közötti egyenlőség elérésére és a nők szerepének megerősítésére szólnak fel, továbbá az oktatás terén világosan körülhatárolható célokat tűznek ki, amelyeknek legkésőbb 2015-ig kell teljesülniük.
- (2) Az iskolai oktatásból kimaradó gyermekek kétharmadát lányok alkotják. A fiúkkal összehasonlítva még mindig kisebb arányban iratkoznak be iskolákba, az iskolából lemorzsolódók között viszont ők vannak többségben.
- (3) A Szerződés 3. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a 3. cikkben említett valamennyi tevékenység folytatása során, a fejlesztési együttműködési politikát is beleértve, a Közösségnek törekednie kell az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.
- (4) A világ szegénységben élő népességének aránytalanul nagyobb részét a nők alkotják. A nemek közötti egyenlőség előmozdítása ezért a 2015-re megvalósítandó, a szegénység visszaszorítására irányuló átfogó célkitűzés szempontjából is rendkívül fontos.
- (5) A nők és a férfiak közötti, életkortól független egyenlőségnek a jelentősége a szegénység elleni hatékony és eredményes küzdelem tekintetében általánosan elismert. A nemek közötti egyenlőség célkitűzésének a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elvére épülő stratégia révén történő elérése érdekében e stratégiát a nők

- (6) A nők fejlődéshez való hozzájárulása számos akadály ellenében valósul meg; mindez behatárolja munkájuk eredményességét, miközben csökkenti annak hasznát mind saját maguk, mind a társadalom egésze számára. A fejlődő országokban a nők – életük bármely szakaszában betöltött – szerepének gazdasági, társadalmi és környezeti jelentősége ahhoz az egyre erősödő felismeréshez vezetett világszerte, hogy a nők teljes körű, hátrányos megkülönböztéstől mentes részvétele a fejlődésben elengedhetetlen annak fenntarthatósága és hatékonysága szempontjából.
- (7) A Közösség és annak tagállamai aláírói voltak a nőkről szóló negyedik világkonferencián 1995-ben, Pekingben elfogadott nyilatkozatnak és cselekvési tervnek, amelyekben kihangsúlyozták a nemek közötti egyenlőség világszerte tapasztalható akadályait szembeni cselekvés szükségességét, és amelyekben a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében megállapították a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének stratégiáját.
- (8) Az Egyesült Nemzetek a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezménye a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetést a fejlődés útjában álló akadálnak tekinti, és az egyezményben részes felek megállapodtak abban, hogy minden szükséges eszközt felhasználva felszámolják e hátrányos megkülönböztetést.
- (9) A nemek kérdésének a fejlesztési együttműködésbe való integrálásáról szóló, 1998. december 22-i 2836/98/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ célja egyrészt a férfi-női szerepek általános elemzésének támogatása a fejlesztési együttműködési politika valamennyi területén, másrészt a nemek közötti legjelentősebb egyenlőtlenségek orvoslását lehetővé tevő intézkedések támogatása és előmozdítása. Biztosítja azt, hogy a pekingi cselekvési terv főbb elemeit megvalósítani hivatott nemzeti tervek előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget. Az említett rendelet hatálya 2003. december 31-én járt le.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2003. december 18-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2004. február 19-i közös álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és az Európai Parlament 2004. március 30-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ HL L 354., 1998.12.30., 5. o. A legutóbb az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított rendelet.

(10) Az Európai Közösség fejlesztési politikájáról szóló, 2000. november 10-én elfogadott tanácsi és a bizottsági nyilatkozat megállapítja, hogy a nemek közötti egyenlőség kérdése átfogó jellegű.

összhangban e rendelet nem lépi túl az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

(11) A Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, a közösségi fejlesztési együttműködés során a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének cselekvési programjáról szóló, 2001. június 21-i bizottsági közlemény meghatározza ezen érvényesítés végrehajtásának keretrendszerét. Az említett cselekvési programot a Tanács a 2001. november 8-i következtetéseiben hagyta jóvá.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

HATÁLY

1. cikk

(12) Az Európai Parlament az említett cselekvési programról szóló, 2002. április 25-i állásfoglalásában ⁽¹⁾ kihangsúlyozta elkötelezettségét a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elve, mint egy olyan szemléletmód mellett, amely a nemek közötti egyenlőségre és a fejlődő országokban a nők helyzetének javítására törekszik.

(1) E rendelet célja olyan intézkedések végrehajtása, amelyek a Közösség fejlesztési együttműködésre irányuló politikáiban, stratégiáiban és beavatkozásaiban előmozdítják a nemek közötti egyenlőséget.

Ennek érdekében a Közösség pénzügyi támogatást és megfelelő szakértelmet biztosít, amelyek célja a nemek közötti egyenlőség előmozdítása valamennyi, – a fejlődő országokban megvalósuló – fejlesztési együttműködésre irányuló politikájában és beavatkozásában.

(13) E rendelet a program teljes időszakára megállapítja a költségvetési hatóság számára az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről és a költségvetési eljárás fejlesztéséről szóló, 1999. május 6-i intézményközi megállapodás ⁽²⁾ 33. pontja értelmében az éves költségvetési eljárás során elsődleges hivatkozási alapot szolgáló pénzügyi keretet. Az EK fejlesztési támogatásainak általában a nemek közötti egyenlőséghez, mint átfogó jelenséghez is hozzá kell járulniuk.

(2) A közösségi támogatás célja a fejlődő országok vonatkozó politikáinak és képességeinek, valamint a fejlesztési együttműködés egyéb eszközein keresztül biztosított segítségnyújtásnak a kiegészítése és megerősítése.

2. cikk

E rendelet alkalmazásában:

(14) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽³⁾ összhangban kell elfogadni.

a) „a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elve”: olyan stratégia, amelynek célja a politikai folyamatok tervezése, (át)szervezése, javítása és értékelése annak érdekében, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját az általában érintett szereplők valamennyi fejlesztési politikába, stratégiába és beavatkozásba beépítsék, valamennyi szinten és minden szakaszban;

b) a férfiak és a nők közötti egyenlőség gyakorlatban történő előmozdításának érdekében olyan különleges intézkedések fogadhatók el és valósíthatók meg, amelyek célja a valamely nemhez való tartozásra visszavezethető hátrányok megelőzése, illetve ellensúlyozása; az ilyen intézkedéseknek elsősorban az e rendelet hatálya alá tartozó területen kell a nők helyzetét javítaniuk.

3. cikk

(15) Mivel a tervezett intézkedés célját, nevezetesen a fejlesztési együttműködés során a nemek közötti egyenlőség előmozdítását, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvével

A nemek közötti egyenlőség előmozdítására és a nők szerepének megerősítésére irányuló, az Egyesült Nemzetek Millenniumi Fejlesztési Céljaiban megállapított célkitűzésekkel, az Egyesült Nemzetek a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményével, a nőkről szóló negyedik világkonferencián elfogadott pekingi nyilatkozattal és cselekvési tervvel, valamint az ENSZ Közgyűlése rendkívüli ülészakának „Nők 2000-ben: a

⁽¹⁾ HL C 131. E, 2003.6.5., 153. o.

⁽²⁾ HL C 172., 1999.6.18., 1. o. A 2003/429/EK európai parlamenti és tanácsi határozattal (HL L 147., 2003.6.14., 25. o.) módosított megállapodás.

⁽³⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

nemek közötti egyenlőségért, a fejlődésért és a békéért a 21. században” című záródokumentumával összhangban, e rendelet céljai a következők:

a) a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése elvének támogatása a fejlesztési együttműködés valamennyi területén, a nők helyzetét az életkoruktól függetlenül javító különleges intézkedésekkel összekapcsolva, mindezt a nemek közötti egyenlőség – mint a szegénység visszaszorításának fontos eszköze – előmozdítása érdekében;

b) a fejlődő országok azon állami- és magánszerveinek támogatása, amelyek a nemek közötti egyenlőség előmozdításának feladatát és kezdeményezését maguk is fel tudják vállalni.

4. cikk

(1) A nemek közötti egyenlőség előmozdítása terén a finanszírozható tevékenységek különösen a következőket foglalják magukba:

a) olyan különleges intézkedések támogatása, amelyek a nők erőforrásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésehez és ennek ellenőrzéséhez kapcsolódnak, különösen olyan területeken, mint az oktatás és képzés, egészségügy, gazdasági és szociális tevékenységek, foglalkoztatás és infrastruktúra, továbbá olyan intézkedések támogatása, amelyek a nők politikai döntéshozási folyamatokban való részvételével függnek össze;

b) a nem és kor szerint bontott statisztikai adatok összegyűjtésének, terjesztésének, elemzésének és javításának az előmozdítása, a módszertan, az irányvonalak, a nemek esélyegyenlőségére gyakorolt hatás előzetes és utólagos értékelésének, a tematikus tanulmányok, a minőségi és mennyiségi mutatók és egyéb működési eszközök fejlesztése és terjesztése;

c) a közfigyelem felkeltésére, valamint az érdekképviseltre irányuló intézkedések támogatása, illetve az érdekelt felek közötti hálózatok kiépítése a nemek közötti egyenlőség területén;

d) olyan tevékenységek támogatása, amelyek a fejlesztési folyamat során a partnerországokban található kulcsfontosságú érdekelt felek intézményi és működési kapacitásának erősítésére irányulnak, mint a nemek egyenlőségével foglalkozó szakértők biztosítása, a képzés és a technikai segítségnyújtás.

(2) Az (1) bekezdésben említett tevékenységek során a következő eszközök finanszírozhatók:

a) valamennyi korcsoportot érintő, a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elvéről szóló módszertani és szervezeti tanulmányok;

b) technikai segítségnyújtás, beleértve a nemek egyenlőségére gyakorolt hatás értékelését, az oktatást, a képzést, az információs társadalmat vagy más szolgáltatásokat;

c) ellátás, ellenőrzések, értékelési és monitoring feladatok.

(3) A közösségi támogatás a következőket fedezheti:

a) beruházási projektek, az ingatlanvásárlás kivételével, valamint

b) a kedvezményezett szervek működési költségei, beleértve a visszatérő igazgatási és fenntartási költségeket, amelyek nem haladják meg az igazgatási kiadások előirányzott költségeit.

A működési támogatásokat fokozatosan csökkenő alapon kell nyújtani.

5. cikk

A 4. cikk (1) bekezdésében említett tevékenységek kiválasztásánál és végrehajtásánál különös figyelmet kell fordítani a következőkre:

a) a közösségi beavatkozások során a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése stratégiájának átfogó támogatása érdekében a beavatkozások és programok potenciáljából eredő katalizátor és sokszorozító hatás kifejtésére;

b) olyan stratégiai partnerségek erősítése és olyan transznacionális együttműködések kezdeményezése, amelyek a nemek közötti egyenlőség terén kiemelten támogatják a regionális együttműködést;

c) a beavatkozások tervezésénél és ütemezésénél a költséghatékonyra és a fenntartható hatásra való törekvés;

d) a célkitűzések és mutatók világos meghatározása és figyelemmel kísérése;

e) a következőkre irányuló politikákkal és programokkal való összhang megteremtésére irányuló törekvés: a gyermeknemzési és nemi egészség, az ezzel összefüggő jogok, illetve a szegénységet támadó betegségek, különösen a HIV/AIDS-programok, az erőszak leküzdésére irányuló intézkedések, gyermeklányokkal kapcsolatos problémák, a nők oktatása és képzése életkoruktól függetlenül, az idős emberek, a környezet, az emberi jogok, a konfliktus-megelőzés, a demokrácia-építés és a nők részvétele a politikai, gazdasági és társadalmi döntéshozási folyamatokban;

f) a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése az EK fejlesztési politikájának hat prioritást élvező területén;

g) a lányok oktatására fordított figyelem különleges fontossága, valamint azon tény jelentősége, hogy a lányok hátrányos helyzete leküzdésének első lépése az lehet, hogy helyi szinten női tanárokat vesznek fel és képeznek ki.

e) nemzetközi szervezetek, mint például az Egyesült Nemzetek és annak szakosított szervei, alapok és programok, továbbá fejlesztési bankok, pénzügyi intézmények, globális kezdeményezések, az állami és magánszféra közti nemzetközi partnerségek;

f) a fejlesztés területén kutatási és vizsgálati tevékenységet végző intézmények és egyetemek.

II. FEJEZET

A TÁMOGATÁS VÉGREHAJTÁSA

6. cikk

(1) Az e rendelet értelmében nyújtott finanszírozás támogatások vagy szerződések formáját öltheti.

(2) Egy támogatás akkor fedezheti egy-egy intézkedés teljes költségeit, ha ez az intézkedés végrehajtása tekintetében bizonyíthatóan kiemelkedő jelentőséggel bír; ez alól kivételt képeznek azon intézkedések, amelyek a harmadik országokkal kötött pénzügyi megállapodásokból erednek, vagy amelyeket nemzetközi szervezetek igazgatnak.

Egyéb esetekben törekedni kell a 7. cikkben meghatározott kedvezményezettek hozzájárulására. A szükséges hozzájárulás mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni az érintett

partnerek lehetőségeit és a kérdéses művelet természetét. (3) A kedvezményezettekkel kötött szerződés fedezheti azok működési költségeit, a 4. cikk (3) bekezdésének b) pontjával összhangban.

(4) Az e rendelet értelmében nyújtott pénzügyi támogatás más adományozók – különösen a tagállamok, az Egyesült Nemzetek, a nemzetközi és regionális fejlesztési bankok vagy pénzügyi intézmények – társfinanszírozásával is kombinálható.

7. cikk

(1) Az e rendelet értelmében pénzügyi támogatásra jogosult partnerek a következők:

a) országos, regionális és helyi szintű közigazgatási hatóságok és szervek;

b) helyi közösségek, nem kormányzati szervezetek, különösen azok, amelyek a nemek közötti egyenlőség területén tevékenykednek, női szervezetek, helyi közösségek szervezetei, szak-szervezetek és más, nem nyereségszerzés céljából tevékenykedő természetes és jogi személyek;

c) a helyi magánszektor;

d) regionális szervezetek;

(2) Az (1) bekezdés e) pontjának sérelme nélkül a támogatások formájában nyújtott pénzügyi segítség azon partnerek számára bocsátható rendelkezésre, akik a tagállamokban vagy olyan harmadik országban rendelkeznek székhellyel, amely e rendelet értelmében a közösségi támogatás kedvezményezettje vagy potenciális kedvezményezettje, feltéve, hogy e székhely valóban az a központ, ahonnan az üzleti tevékenységet irányítják. Kivételes esetekben ez az iroda más harmadik országban helyezkedhet el. Elsőbbséget kell biztosítani olyan belső struktúráknak, amelyek a nemek közötti egyenlőség megvalósítása terén a helyi kapacitások fejlesztésében szerepet játszhatnak.

8. cikk

(1) Amennyiben a műveletekre a Közösség és a fogadó ország közötti pénzügyi megállapodás vonatkozik, úgy az ilyen megállapodásban ki kell kötni, hogy a Közösség nem fedezi az adók, vámok vagy más díjak fizetését.

(2) Az e rendelet alapján megkötött valamennyi finanszírozási megállapodás, támogatási megállapodás vagy szerződés előírja a Bizottság és a Számvevőszék számára, hogy helyszíni vizsgálatokat végezzenek, a Bizottság által – a hatályos, különösen az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletben ⁽¹⁾ megfogalmazott rendelkezések alapján – megállapított szokásos eljárásokkal összhangban.

(3) Az e rendelet értelmében nyújtott segítség közösségi jellegének kihangsúlyozásához meg kell tenni a szükséges intézkedéseket.

9. cikk

(1) A tagállamok, a hasonló helyzetű országok és minden fejlődő ország valamennyi természetes és jogi személye egyenlő feltételekkel vehet részt pályázati felhívásokban, illetve részesülhet közbeszerzési szerződésekben. Ugyanez vonatkozhat más harmadik országokra is, amennyiben teljesül a viszonyosság feltétele. Kivételes és megfelelően indokolt körülmények között ugyanez további harmadik országokra is kiterjeszhető.

(2) A szállításoknak a tagállamokból, a kedvezményezett országból vagy más fejlődő országból kell származnia. Az (1) bekezdésben említett esetekben a szállítások más harmadik országból is származhatnak.

⁽¹⁾ A Tanács 1605/2002/EK, Euratom rendelete (HL L 248., 2002.9.16., 1. o.).

10. cikk

(1) A Szerződésben rögzített összeegyeztethetőségre és kiegészítő jellegre irányuló célkitűzések elérése, illetve e műveletek összessége maximális hatékonyságának biztosítása érdekében a Bizottság megtehet minden szükséges koordinációs intézkedést, így különösen az alábbiakat:

- a) olyan rendszer létrehozása, amelynek feladata a támogatott intézkedésekkel, illetve a Közösség és a tagállamok által támogatásra javasolt intézkedésekkel kapcsolatos információ rendszeres cseréje és elemzése;
- b) a művelet-végrehajtás helyszíni koordinálása a Bizottság és a tagállamoknál a fogadó országban lévő képviselői, a helyi hatóságok, illetve más decentralizált szervek közötti rendszeres találkozók és információcseré útján.

(2) A Bizottságnak a nemek közötti egyenlőség kérdését állandó napirendi témává kell tennie a Bizottság, valamint a tagállamok és a partnerországok képviselői közötti találkozókra, hogy a fejlesztési együttműködés új területein fokozott figyelem irányuljon a nemek közötti egyenlőség kérdésére.

(3) A nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a nők szerepének megerősítése terén a Bizottság figyelembe veszi a tagállamok, más adományozók és a partnerországok tapasztalatait.

(4) A Bizottság, a tagállamokkal együtt, bármely szükséges kezdeményezést megtehet annak érdekében, hogy megfelelő koordinálást biztosítson más érintett adományozókkal, különösen azokkal, amelyek az Egyesült Nemzetek Szervezete rendszerébe tartoznak.

III. FEJEZET

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK ÉS VONATKOZÓ DÖNTÉSHOZATALI ELJÁRÁSOK

11. cikk

(1) Az e rendelet végrehajtására a 2004–2006. közötti időszakra rendelkezésre álló pénzügyi keretet 9 millió euró.

(2) Az éves előirányzatokat – a pénzügyi terv keretei között – a költségvetési hatóság engedélyezi.

12. cikk

(1) A Bizottság feladata a stratégiai programozási irányvonalak kidolgozása, amelyek meghatározzák a közösségi együttműkö-

dést a mérhető célkitűzések, a prioritások, az egyes intézkedési területeken érvényes határidők, a várakozások és a várható eredmények tekintetében. A programozásnak többévesnek és indikatívnak kell lennie.

(2) A 14. cikk (1) bekezdésében említett bizottságok együttes ülésének keretében – a Bizottság képviselőjének jelentése alapján – évente egy alkalommal eszmecserére kerül sor a megvalósítandó műveletek általános irányvonalairól.

13. cikk

(1) A Bizottság felelős az e rendelet hatálya alá tartozó műveletek értékeléséért, kiválasztásáért és igazgatásáért, a költségvetési és más hatályos eljárásokkal összhangban, különösen azokkal, amelyek a költségvetési rendeletet állapít meg.

(2) A munkaprogramot a 14. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban kell elfogadni.

14. cikk

(1) A Bizottságot a földrajzilag illetékes fejlesztési bizottság segíti.

(2) E bekezdésre való hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni, a 8. cikkben foglalt rendelkezésekre is figyelemmel.

Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott időszak 45 nap.

(3) A fejlesztési bizottság saját maga fogadja el eljárási szabályzatát.

IV. FEJEZET

JELENTÉSEK

15. cikk

(1) A Bizottság valamennyi költségvetési év leteltével éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az EK fejlesztési politikájáról, amely tartalmazza az abban az évben finanszírozott műveletekről szóló tájékoztatást, valamint a Bizottság következtetéseit e rendelet előző költségvetési év során történő megvalósításáról.

Az összefoglalónak mindenképpen tartalmaznia kell a műveletek erősségeiről, gyengeségeiről és eredményeiről szóló információkat, tájékoztatást azokról, akikkel szerződést kötöttek, továbbá a meghatározott műveletekről szóló esetleges független szakértői értékelések eredményeit.

(2) E rendelet hatályának lejárta előtt egy évvel a Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak független értékelési jelentést nyújt be a végrehajtásról; e jelentés célja annak megállapítása, hogy elérték-e a kitűzött célokat, valamint a jövőbeli műveletek hatékonyságának növeléséhez szükséges irányvonalak biztosítása. Ezen értékelési jelentés alapján a Bizottság javaslatokat tehet e rendelet jövőbeli alkalmazásával kapcsolatban, illetve adott esetben annak módosítására vonatkozóan.

16. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2006. december 31-ig kell alkalmazni.

Kelt Strasbourgban, 2004. április 21-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

P. COX

a Tanács részéről

az elnök

D. ROCHE